

Rozhovor se sněmovními kaplany

14.12.2023 - | Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Milan Hanuš a Daniel Kvasnička byli do funkce sněmovních kaplanů uvedeni letos v květnu. Jak hodnotí své půlroční působení ve Sněmovně? Jakou podporu poskytují poslancům a zaměstnancům Kanceláře Poslanecké sněmovny? A jaké je jejich vánoční poselství?

Co konkrétního dělají sněmovní kaplani a jakou podporu poskytují poslancům a zaměstnancům v jejich pracovním a osobním životě?

Milan Hanuš: To je velmi prosté. Oba jsme přítomni pro případ, že by někdo naši duchovní službu potřeboval. Nic víc, ale také nic méně. Velmi si této možnosti vážím, přiblížili jsme se tak některým dalším evropským demokraciím, pro které je podobná služba běžná. Rád bych zdůraznil, že zde společně s kolegou Danielem – farářem Církve bratrské, ve smyslu podepsaného Memoranda o působení kaplanů ve sněmovně, nejsme ale v roli zástupců církví – nemáme a ani nechceme mít politický vliv, nevykonáváme žádnou misijní činnost. Nicméně jsme k dispozici se svými zkušenostmi, svou spiritualitou i v sobě zažitou tradicí své církve. Já jsem přítomen dle časových možností a potřeby. Pravidelně pak ob týden ve středu od 14.00 do 17.00 hodin. Od adventu – tedy začátku nového církevního roku se konkrétně tuto dobu snažím využívat ke ztišení, modlitbě, dle potřeby k rozhovoru, případně svátosti smíření. Od 15.00 hodin pak následuje mše svatá. Po ní, dle přání a potřeby přítomných, může být např. modlitba Liturgie hodin – breviář, nebo i jiná forma modlitby díky či proseb. Samozřejmě stejně jako v celé společnosti, také v parlamentu jsou lidé, kteří nepatří ke katolické církvi, mají jiné vyznání, jsou hledající, případně nevěřící. Já se modlím za všechny bez rozdílu, protože jak řekl papež František: Z hloubi duše dávám každému tiché požehnání, respektuji vaše svědomí – s vědomím, že každý jeden z nás je Božím dítětem.

Daniel Kvasnička: Z mého pohledu je nejlepší, když nejsme moc vidět. Ideální je, když splyneme s lidmi, kteří pracují v parlamentu. Přesto, že v mém případě chodím v civilu jako spousta jiných zaměstnanců i volených zástupců (a obracím si i kartičku, aby nekřičela do světa, že jsem kaplan), liším se v mnohém. Nevykonávám přímo a nebo nepřímo žádné politické zadání. Takže jsme tu s kolegou na první pohled zbytečně. Jsme dva se stálou službou pravidelně ve výborových týdnech, v těch poslaneckých i plenárních. Kdykoliv se nám dá volat. Kdykoliv znamená opravdu vždycky. Na zavolání se domlouváme na setkáních kdekoli v domech parlamentu, v restauraci či v zahradách pod Hradem. Občas se někdo potřebuje jen vypovídat, sebrat se, udělat si pořádek v hlavě, říct svoje myšlenky nahlas. A mít při tom jistotu, že se o tom rozhovoru nikdo nikdy nedozví. Bývají to rodinné, vztahové, pracovní záležitosti, které člověka tlačí a dřív, než s tím někam půjde, potřebuje, aby to někdo slyšel. A nebo ta bolest po tom rozhovoru s kaplanem ztratí alespoň trochu tlak. A naposled: Náš úkol je starat se o kapli, která je postavena s rozmachem skvělého architekta Josefa Pleskota na židovsko-křesťanských kořenech. Každou středu od 14.00 hodin je tu jeden z nás. S tou kaplí je to i veselé: Kaple je naproti konírně, kde se pravidelně setkávají výbory a probíhají kulaté stoly. Hned vedle toalet, kde si člověk uleví a upraví se. A já s úsměvem říkám, že si tu tedy člověk vykonává ty nejzákladnější lidské potřeby. Odskočí si a pomodlí se. Kaple je každému k zastavení, k modlitbě či písni. K ranním modlitbám či mším. A půdorysem stolu zve kaple také ke skupinovému rozhovoru. Výseč kruhu říká, že potřebujeme pro své jasné názory nějaké doplnění, protože každý z nás – ať je členem nějaké církve a nebo je bez vyznání – má nějaké spirituální potřeby. Nikdo z nás neobsáhne všechno. Jdeme i dále. Na požádání a nebo plánovitě se objevujeme na výborech, konferencích a kulatých stolech. Všude tam, kde je život a práce Sněmovny. Já zaskakuji i do Senátu. Často zůstane u toho, že s lidmi jen jsme, vedle nich a pro ně. Někdy přečtu z Bible a pomodlím se s někým v kanceláři. Stisknu ruku. Pak se modlím na schůzi z galerie či v rozhovoru v některé z restaurací. Na

dálku či z očí do očí. Modlíme se a vyprošujeme osobní stabilitu, zdraví; přejeme voleným ty nejlepší spolupracovníky a moudrost k rozhodování. Modlím se za to, aby si žádný člověk nepřipadal za každou cenu nezbytným spasitelem světa a na druhé straně se modlím za to, abychom všichni uměli prohrávat a zase se znovu zvedat k zápasu o názor a východiska. Pomůžeme při posledním rozloučení někoho z rodiny či zaměstnanců. Umím připravit formální i alternativní rozloučení, vše podle přání rodiny. Rád i oddám snoubence na louce či ve Sněmovně a mám to bez poplatků. Ostatně: Od Parlamentu nebereme žádnou mzdu, jsme tu oba jako dobrovolníci.

Jaké jsou hlavní principy a hodnoty, na kterých je práce Sněmovních kaplanů založena, a jak tyto hodnoty přispívají k atmosféře a duchovnímu rozvoji v Poslanecké sněmovně?

Daniel Kvasnička: Léta náboženští lidé chodili za politiky jen s napřaženou rukou. Však se podívejte, jak jsou krásně opravené chrámy i vesnické kostely. To by bez podílu veřejných peněz nešlo! A je to pěkné na pohled. Ještě jeden rys: Zvláště křesťané sami sebe viděli jako váženou a důležitou součást existence české demokracie. Jako by to bez nás nešlo. A já to mám naopak. Žádné VIP. Jako kaplan se cítím dlužný a poskytuji službu bez podmínek. Ani jeden z nás nezastupuje názory své církve. Na to by měly mít církve svoje vlivové pracovníky. To my ale nejsme. Naše složení - katolík a evangelík (zastupující nekatolické církve) svědčí o smířlivosti a vzájemné úctě. Velice si svého kolegy považují, vítám jeho obdarování. A vzájemná vstřícnost je dalším rysem, o kterém svědčíme. Dalším principem je mlčenlivost, nepolitikaříme a nepleteme se politikům pod nohy s hotovými názory. Laskavosti, otevřenosti k jiným názorům, naslouchání a doprovázení v našem uspěchaném světě není nikdy dost. Oba máme určitý věk a šedé vlasy, takže jsme toho dost zažili a máme dlouhý dech. To je v Parlamentu také třeba.

Milan Hanuš: Ohledně duchovního rozvoje je to těžké říct, museli bychom nahlédnout přímo do duší a srdcí lidí v Poslanecké sněmovně. Chci věřit a věřím, že jsme přínosem, že dokážeme skrze modlitbu, naslouchání, případně svátosti poskytnout útěchu, sílu a někdy jiný úhel pohledu. Atmosféra samozřejmě bývá logicky občas vypjatá a pak věřím, že naše přítomnost do jisté míry může přispívat k jejímu ustálení, snaze hledat řešení, vyjít druhým vstříc a vydolovat ze sebe sílu i ochotu ke kompromisu.

Co je to, co dělá sněmovní kaplany jedinečnými? A proč by měli poslanci a zaměstnanci zvážit návštěvu kaplanů?

Milan Hanuš: Rozhodně si nemyslím, že bychom byli jedineční. My jsme duchovní svých církví - vyslaní do této služby. Do jisté míry je ale jedinečné prostředí a okolnosti, ve kterých konáme konkrétně tuto svou službu těm, kteří byli zvoleni do čela státu, aby rozhodovali. Ti mají na svých bedrech - bez přehánění - budoucnost nás všech. To není maličkost. Můžete, ba dokonce možná musíte, v takové roli pochybovat, můžete kolísat, váhat, nevědět kudy dál. S tím vším jsme připraveni pomoci. Abych to shrnul... Proč tedy zvážit návštěvu kaplanů ze strany poslanců a zaměstnanců? Ze stejného důvodu, jako kdokoli jiný. Prostý duchovní rozhovor může být klíčem ke správnému rozhodnutí nebo úlevě. Není k němu přitom potřeba nic jiného, než vzájemná důvěra a trocha klidného času.

Daniel Kvasnička: Jedinečnost dovedou lépe posoudit příjemci našich služeb. Já se pocitu jedinečnosti trochu vyhýbám. Přemýšlím spíše, co bych ještě mohl udělat. Pozvat do Sněmovny zástupce církví, které mají rozmanitou a dobrou práci, také bych chtěl v kapli mít občas rabína a více žen v duchovní službě, otevírat dveře domácím i návštěvám. Jedinečné na této službě může být, že tak zvané ateistické Česko má své kaplany v Parlamentu. Nad tím se lidé podivují. Je pravdou, že některé parlamenty v zavedené demokracii podobnou službu mají. Anglický speaker sněmovny má svého osobního kaplana a ten je také pro všechny v obou komorách. V Bundestagu je také duchovní a tak dále. V Bruselu je Evropská kaple působící mimo domy parlamentu a je otevřená všem. Vedení

Poslanecké sněmovny se na službě dohodlo s Českou biskupskou komisí a Ekumenickou radou církví a službu zavedlo. Je to jistě reakce na potřeby, které vedení Poslanecké sněmovny mohlo řešit jen v rámci zákoníku práce či odborového vyjednávání. Nikoli z podstaty lidské duše. Pro ni jsou tu třeba duchovní, takoví převozníci lidských osudů. A pokud by bylo třeba, oba máme kolem sebe připravené odborné síly, které dovedou vyšetřit a poskytnout odbornou terapii.

Jaké je vaše vánoční poselství nebo přání pro všechny zaměstnance a poslance Poslanecké sněmovny, kteří se podílejí na důležité práci pro naši zemi?

Daniel Kvasnička: Já si osobně přeřikávám na cestě do parlamentu dvě slova: Pokoj a dobro. Vezměte si, jak moc se podle evangelií celé nebe snažilo vyřídit, potvrdit a dosvědčit zprávu, která pro lidstvo jako celek znamenala „Pokoj a dobro!“ Bůh se stal člověkem! O tom mi vyprávějí betlémské jesle. Pokoj a dobro prozpěvovali andělé a celá obloha zářící radostí větší než polární záře. A vrcholem kariéry Božího syna byl okamžik narození. Stal se bezmocným uzlíčkem svaloviny, měkkých kostí a nervů v lidském těle. To je Ježíš! To je tedy postup a úspěch, to je životní dráha až na kříž a do hrobu! Nástup do služby k nám dolů, která znamenala především přítomnost mezi lidmi, včasnou pomoc bez nároků na publicitu a vděčnost, dobré slovo. A protože vše odvedl, jak měl, máme možnost tak moc potřebného odpuštění a nového začátku. Můžeme znovu začít, protože Kristus z mrtvých vstal. Každému přeji tenhle vrchol kariéry objevit a zažít.

Milan Hanuš: Kdesi jsem četl. „Tajemná vánoční noc. Ta rychle uplyne. Ale tajemství života poznáváme po celou dobu pozemského přebývání. Sestupme do hloubky, naslouchejme slovům Bible, které se nemění jako zprávy novin, ale trvají a zůstávají. Poznáváme Boha i sebe samotné.“ To mi v této době neklidu, stresu, napětí, nedorozumění připadá velmi důležité a výstižné. Jak jinak dojít k porozumění, klidu a pokoji? Nemohu přece dát co sám nemám. Je třeba začít u sebe.

Daniel Kvasnička je duchovním správcem Nového kostela Církve bratrské v Litomyšli a v roce 2023 odchází do důchodu a v létě 2024 službu v Litomyšli opouští a předává. Nastupuje do Léčebného a rehabilitačního střediska ve Chvalech jako kaplan.

Mons. PhDr. JCLic. Milan Hanuš je farářem Římskokatolické farnosti u katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha, je děkanem Královské kolegiální kapituly Všech svatých a kanovníkem Metropolitní kapituly u sv. Víta.

<https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=18430>